

۵۸
۱۴۳۹۵۹۷

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
مرکز آمار ایران

نتایج طرح آمارگیری گذران وقت

نقاط شهری کشور ۱۳۹۴-۱۳۹۳

www.ketab.ir

سرشناسنامه : مرکز آمار ایران

Statistical Centre of Iran

عنوان و نام پدیدآور : نتایج طرح آمارگیری گذران وقت نقاط شهری کشور ۱۳۹۴-۱۳۹۳ / مرکز آمار ایران

مشخصات نشر : تهران: مرکز آمار ایران، دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری : ۷۶ ص.: جدول، نمودار؛ ۲۹×۲۲ س.م.

فروست : مرکز آمار ایران؛ ۴۸۵۲

شابک : ۴۰۰۰۰ ریال: 978-600-409-110-7

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.

موضوع : بررسی‌های مدیریت زمان -- ایران

Time Management Surveys-- Iran : موضوع

موضوع : مدیریت زمان -- ایران

Time Management -- Statistics : موضوع

شناسه افزوده: مرکز آمار ایران، دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل

Statistical Centre of Iran. Office of the Head, Public Relations and : شناسه افزوده

International cooperation

رده‌بندی کنگره : HN۴۹/ب۴م۴ ۱۳۹۳-۱۳۹۴

رده‌بندی دیویی : ۶۵۰/۱ ۷۲ :

شماره کتابشناسی ملی : ۱۲۰۱۱۰۱

مرکز آمار ایران

نتایج طرح آمارگیری گذران وقت نقاط شهری کشور ۱۳۹۴-۱۳۹۳

تاریخ انتشار: چاپ اول، مرداد ۱۳۹۵

شماره: ۱۵۰ نسخه

شماره مسلسل نشریات مرکز آمار ایران: ۴۸۵۲

ناشر: دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل

قیمت: ۴۰۰۰۰ ریال

چاپ در چاپخانه مرکز آمار ایران

نقل قول از مطالب این کتاب با ذکر منبع بلامانع است.

تهران، کدپستی ۱۴۱۴۶۶۳۱۱۱، خیابان دکتر فاطمی، خیابان رهی معیری، تلفن ۸۸۹۶۴۴۷۲

دورنگار: ۸۸۹۶۴۴۷۲

URL: <http://www.amar.org.ir>

E-mail: sci@sci.org.ir

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۹-۱۱۰-۷

ISBN 978-600-409-110-7

پیشگفتار

مطالعات مربوط به گذران وقت در سال‌های اخیر مورد توجه برنامه‌ریزان و محققان مطالعات اقتصادی و اجتماعی قرار گرفته است و آمارهای ارزشمند حاصل از اجرای طرح‌های گذران وقت مبنایی برای برنامه‌ریزی در زمینه مسائل اجتماعی - اقتصادی را فراهم کرده است. در بعضی از کشورها جمع‌آوری داده‌های مربوط به گذران وقت از سال ۱۹۲۰ آغاز شده و تا امروز به مرور بر تعداد کشورهایی که این داده‌ها را جمع‌آوری می‌کنند و از آن در برنامه‌ریزی‌ها استفاده می‌کنند، افزوده شده است.

در ایران تا قبل از سال ۱۳۹۳ اطلاعات آمارهای گذران وقت در چارچوب طرح‌های تحقیقاتی اوقات فراغت به صورت موردی و بر پایه نیاز دستگاه‌های اجرایی توسط سازمان‌ها و مؤسسات تحقیقاتی از جمله سازمان ملی جوانان طراحی و اجرا شده است، در مرکز آمار ایران نیز طرح "آمارگیری از خصوصیات اجتماعی - اقتصادی خانوار" که در سال‌های ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۲ اجرا شد، حاوی اطلاعاتی در خصوص ویژگی‌های اوقات فراغت افراد ۱۰ سال و بیشتر، در کل کشور بوده است.

مطالعات مربوط به گذران وقت نخستین بار بنا به درخواست مرکز آمار ایران به صورت طرح پژوهشی با هدف بررسی چگونگی گذران وقت افراد جامعه در پژوهشکده آمار انجام شد و به دنبال آن به صورت طرح آزمایشی در سال ۱۳۸۳ در شهر تهران اجرا شد. مطالعات مربوط به گذران وقت نخستین بار بنا به درخواست مرکز آمار ایران به صورت طرح پژوهشی با هدف بررسی چگونگی گذران وقت افراد جامعه در پژوهشکده آمار انجام شد. به دنبال آن به صورت طرح آزمایشی در سال ۱۳۸۳ در شهر تهران اجرا شد. طرح آمارگیری گذران وقت برای اولین بار در اصل پاییز سال ۱۳۸۷ و سپس در فصول زمستان ۱۳۸۷ و بهار و تابستان ۱۳۸۸ در نقاط شهری کشور اجرا شد.

در سال ۹۴-۱۳۹۳ طرح آمارگیری گذران وقت با هدف ارائه اطلاعات مربوط به شناخت الگوی گذران وقت گروه‌های مختلف افراد جامعه و بررسی تغییرات شیوه زندگی افراد در فصول پاییز و زمستان ۱۱۹۳ و بهار و تابستان سال ۱۳۹۴ توسط مرکز آمار ایران تهیه و اجرا شد. در طراحی و تهیه این طرح از تجربه اجرای آن در سال‌های ۸۸-۱۳۸۷، تجربه حاصل از طرح پژوهشی پژوهشکده آمار در سال ۱۳۸۳، و تجارب سایر کشورها و تعاریف و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی بهره‌گیری شد. نتایج حاصل از طرح مذکور می‌تواند به عنوان منبع ارائه آمارهای گذران وقت کشور در بین سایر کشورهای جهان قرار گیرد.

نتایج حاصل از اجرای طرح آمارگیری گذران وقت در قالب چکیده‌های الکترونیک فصل اطلاعات رسانی شده است. همچنین نشریه سالانه، به صورت کاغذی و الکترونیک منتشر و در اختیار کاربران آمار قرار می‌گیرد. در نشریه سالانه علاوه بر ارائه آمارهای مربوط به چگونگی گذران وقت افراد در طول سال، تغییرات آن نیز در فصول مختلف ارائه می‌شود و اطلاعات جمع‌آوری شده به صورت تفصیلی‌تر در اختیار کاربران قرار می‌گیرد.

نشریه حاضر به نتایج طرح مذکور که طی ۴ فصل در نقاط شهری کشور اجرا شده است، اختصاص دارد. حجم نمونه در کل سال آماری (پاییز و زمستان ۱۳۹۳ و بهار و تابستان ۱۳۹۴) برابر ۱۶۹۱۲ خانوار بوده است که در هر فصل به ۴۲۲۸ خانوار مراجعه شده است. در این نشریه برآورد متوسط زمان مصرف شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیشتر مناطق شهری کشور، در گروه‌های مختلف فعالیت گذران وقت آورده شده است.

در این زمینه از زحمات فراوان و همکاری‌های صمیمانه مسئولان مربوطه در مرکز آمار ایران، مسئولان اجرای طرح در معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها (معاونت برنامه‌ریزی استانداری‌ها در زمان اجرای طرح)، دفتر آمارهای جمعیت، نیروی کار و سرشماری و همکاران کمیته فنی طرح آمارگیری گذران وقت تشکر و قدردانی می‌شود. امید است اطلاعات ارائه شده در این نشریه مورد استفاده سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و پژوهشگران اقتصادی - اجتماعی قرار گیرد.

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۸
فصل اول کلیات.....	۹
مشخصات کلی طرح.....	۱۰
تعاریف و مفاهیم.....	۱۵
شاخص‌ها.....	۲۷
خلاصه یافته‌ها.....	۲۸
فصل دوم جدول‌های کل کشور.....	۳۷
۱- متوسط ساعات سپری شده و درصد افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر انجام دهنده فعالیت به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران وقت بر حسب جنس- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۴۱
۲- متوسط ساعات سپری شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک روزهای هفته- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۴۲
۳- متوسط ساعات سپری شده و درصد افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر انجام دهنده فعالیت بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک نوع روز آمارگیری- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۴۲
۴- متوسط ساعات سپری شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک گروه‌های سنی- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۴۴
۵- متوسط ساعات سپری شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک وضع سواد و سطح تحصیلات- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۴۸
۶- متوسط ساعات سپری شده توسط افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر در حال تحصیل بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک سطح تحصیلات - نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۵۲
۷- متوسط ساعات سپری شده و درصد افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر انجام دهند فعالیت بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک وضع زناشویی- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۵۶
۸- متوسط ساعات سپری شده و درصد افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر انجام دهنده فعالیت بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک وضع فعالیت اقتصادی- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۶۰
۹- متوسط ساعات سپری شده توسط افراد شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک گروه‌های عمده شغلی - نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۶۴
۱۰- متوسط ساعات سپری شده توسط افراد شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر بر حسب جنس و گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک وضع شغلی - نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۶۸
۱۱- متوسط ساعات سپری شده و درصد افراد ۱۵ تا ۲۴ ساله انجام دهنده فعالیت بر حسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک جنس- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۷۳
۱۲- متوسط ساعات سپری شده و درصد افراد ۱۵ تا ۲۹ ساله انجام دهنده فعالیت بر حسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک جنس- نقاط شهری سال ۹۴-۱۳۹۳.....	۷۴

مقدمه

طرح آمارگیری گذران وقت با هدف جمع‌آوری آمار و اطلاعات مورد نیاز درباره شیوه گذران وقت افراد جامعه، شناخت نوع و مدت زمان فعالیت‌های انجام شده توسط این افراد طراحی اجرا شده است. در این طرح برای طبقه‌بندی فعالیت‌های گذران وقت از طبقه‌بندی بین‌المللی^(۱) ICATUS استفاده شده است.

اولین فصل اجرای طرح پاییز سال ۱۳۹۳ بود و بعد از آن، در فصل‌های زمستان ۱۳۹۳ و بهار و تابستان ۱۳۹۴ اجرای طرح ادامه یافت. بنابر این در مجموع ۴ فصل اجرا در نشریه به عنوان سال آماری طرح، رد اشاره قرار گرفته است. جامعه هدف، افراد ۱۵ ساله و بیشتر مناطق شهری کشور بوده است. خانوارهای نمونه این طرح با استفاده از چارچوب سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و انجام همزمان عملیات فهرست‌برداری که در اولین فصل (پاییز ۱۳۹۳) انجام شد، انتخاب شدند. در این طرح به منظور برآورد تغییرات متوسط زمان سپری شده توسط افراد برای فعالیت‌های مختلف، از روش نمونه‌گیری چرخشی استفاده شده است.

در این آمارگیری جمع‌آوری اطلاعات به شیوه ثبت اطلاعات توسط خانوار (خود تکمیلی) انجام شد، به این ترتیب که پس از تکمیل اطلاعات عمومی خانوار توسط مأمور آمارگیر، هر یک از افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر حاضر در خانوار به کمک فعالیت‌های گذران وقت خود در زمان تعیین شده، پرداختند. بنابراین پاسخگو می‌بایست با توجه به توضیحات مأمور آمارگیر و راهنمای پاسخگو که در اختیار وی قرار می‌گرفت، می‌گرفت، شرح فعالیت‌های خود را در طول یک شبانه‌روز به تفکیک دوره‌های زمانی ۱۵ دقیقه‌ای به ریزترین و مشروح‌ترین شکل، شخصاً در پرسشنامه افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر حاضر خانوار درج می‌کرد و در زمان مراجعه مجدد مأمور آمارگیر، پرسشنامه تکمیل شده را به وی تحویل می‌داد.

در ادامه، مشخصات کلی طرح، تعاریف و مفاهیم و طبقه محاسبه شاخص‌ها، به منظور شناخت و آگاهی بیش‌تر و استفاده بهینه از نتایج طرح ارائه می‌شود.